

2012RGW77

VERSLAG van de vergadering van de statencommissie Ruimte, Groen en Water d.d. 27 augustus 2012 in het Provinciehuis

Aanwezig:

Drs. A.H.L. Kocken (voorzitter), drs. R.W. Krol (gedeputeerde), drs. R.E. de Vries (gedeputeerde), E.R.M. Balemans (VVD), drs. F.H.W. Bekkers (GroenLinks), mw.drs. U.P. Blom (PvdA), drs. J.G. Boerkamp (D66), mw. E.J. Broere (PVV), drs. P.W. Duquesnoy (SP), J. Fastl (GroenLinks), ir. H. Graaff (CDA), drs. C. de Heer (ChristenUnie), ir. N.J.P. Hoefnagels (D66), mw. W.M.M. Hoek (50PLUS), ing. D. Kilic (PvdA), G.A. de Kruif (CDA), J. v.d. Lagemaat (SGP), mw.drs. A.M.C. Mineur (SP), ing. H.N. Scherer (PVV), mw. Y. Smit, vanaf 9.30 uur (VVD), W. van der Steeg (PvdD), dr. I. Thonon (D66) alsmede mr. D.S.L. Tuijnman (VVD);

Afwezig: mw.drs. R.K. Dik-Faber (ChristenUnie) en G.H.J. Weierink (VVD);

Van ambtelijke zijde aanwezig: drs. H. Schoen (adjunct-griffier) en mw. G. van Weerd (verslag).

1. Opening

De voorzitter, de heer Kocken, opent de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom. De berichten van verhindering worden vervolgens doorgenomen.

2. Ingekomen stukken

2.1 *Utrechts Particulier Grondbezit Bestuurlijke samenvoeging gebiedscommissies (RGW68)*

De heer Bekkers vraagt dienaangaande om een reactie van het college G.S.

Gedeputeerde Krol memoreert dat het UPG niet gelukkig is met de samenstelling van de gebiedscommissies. Het UPG zal hierover een antwoord ontvangen van G.S. Over deze kwestie zijn door de VVD schriftelijke vragen gesteld, die volgende week door G.S. zullen worden beantwoord. Hij stelt voor eerst de G.S.-behandeling af te wachten. De commissie RGW krijgt een afschrift van de antwoorden op de vragen van de VVD.

2.2 *Mevrouw M. Vogelezang betreft 1000 PalenPlan Coöperatieve Vereniging de Windvogel (RGW69)*

Ter kennisneming.

2.3 *PCL reactie op verzoeken commissie RGW van 16 januari 2012 (RGW71)*

Ter kennisneming.

2.4 *De heer E.M. Kol betreffende overschrijding rode contour Inspecteur Schreuderlaan/Wilgenblik Soest met minimaal 50 cm. (RGW73)*

De heer Thonon vraagt naar de reactie van het college van G.S. op deze brief.

Gedeputeerde Krol antwoordt dat het hier om twee zaken gaat:

- De contourverlegging locatie Wilgenblik. De gemeente Soest heeft daartoe een officieel verzoek ingediend bij de provincie Utrecht om de contour met 25 meter te overschrijden.
- De gemeente Soest heeft in het voorontwerp bestemmingsplan Soestdijk een zgn. 50 meter overschrijding opgenomen.

G.S. zullen beide verzoeken van de gemeente Soest naast zich neerleggen zolang er geen sprake is van een goede onderbouwing, in de vorm van een concreet plan. Aan de gevraagde contouruitbreiding zal vooralsnog dan ook niet worden meegewerkt.

Spreker zal G.S. tevens voorstellen de contour ook niet te verleggen in de Nota van Beantwoording op de PRS. In die zin zal ook worden gereageerd op het voorontwerp bestemmingsplan Soestdijk.

De heer Thonon is verheugd over de reactie terzake van G.S.

3. Conceptverslag Statencommissie Ruimte, Groen en Water d.d. 18 juni 2012

Het verslag van deze vergadering wordt vastgesteld.

4. Mededelingen

Gedeputeerde Krol deelt het volgende mede over de ontwikkelingen rond natuur/landelijk gebied/rijksgronden:

- De commissie Jansen brengt binnenkort een advies aan de provincies uit over de **verdeling van de rijksgronden**. Dat is een belangrijk onderwerp omdat de rijksgrondenverdeling de tweede poot is waarop de financiering van het Utrechtse natuurbeleid gebaseerd is. Het advies van de commissie Jansen zal min of meer als een bindend advies aan het IPO-bestuur worden voorgelegd.
- De Tweede Kamer heeft in het Lenteakkoord afgesproken dat er **€ 120 miljoen extra voor natuur** zal worden ingezet. Gedeputeerde Krol had de zorg dat de Haagse politiek zelf projecten zou gaan kiezen, terwijl het gaat om een 12 provincies omvattend vraagstuk, waarvoor in 12 provincies oplossingen moeten worden gezocht. De staatssecretaris is gevraagd de commissie Jansen eveneens te laten adviseren over de bestemming van de € 120 miljoen (bv. Europese natuuropgaven of de programmatische aanpak stikstof) en dit aan de Tweede Kamer kenbaar te maken.
- Binnenkort komt de **eindafrekening ILG** uit. Onderling gaan provincies afrekenen wat er in de eerste ILG-periode aan werk is verzet. Ook dat heeft bepaalde financiële consequenties. Gedeputeerde Krol gaat ervan uit dat in de commissievergadering van 24 september er ruimte is om het hele pakket (grondverdeling rijk, eindafrekening ILG) door te nemen en na te gaan of dit past in de financiële afspraken die met P.S. zijn gemaakt. Wanneer zich in dat opzicht afwijkingen zouden voordoen, dan moeten er wellicht nieuwe voorstellen worden ontwikkeld.
- Zonodig zal gedeputeerde Krol de commissie **tussentijds informeren** over de adviezen van de commissie Jansen.

5. Rondvraag

Mevrouw Broere zet uiteen dat de **renovatie van de Grote Kom in het Baarnse Bos/Baarnse Park** in een groot debacle is uitgemond. De werkzaamheden hebben veel geld gekost terwijl de resultaten erg lelijk zijn. Er is nu een betonnen oever. Het talud is met gras bekleed maar geen rekening is gehouden met het water dat daar naar beneden komt, waardoor het gras weer verdwijnt. De Grote Kom fungeerde als drinkwater voor herten en andere dieren. Nu komen daar geen dieren meer, maar ook eenden zwemmen niet meer in de vijver. De waterkwaliteit is zeer slecht. Onlangs wilde een vrouw haar hond, die in het water was gevallen, redden, maar zij kon op eigen gelegenheid niet uit het water komen. De PVV noemt dit alles “een drama”. Onlangs is er geld vrijgekomen om de Kleine Kom of de Linde Kom ook te gaan renoveren. De PVV begrijpt de onrust van de Baarnse inwoners; zij zijn bang dat ook dat geld weer in het water gegooid gaat worden terwijl het debacle van de Grote Kom niet wordt aangepakt. Het is zaak dat ook het bos er fatsoenlijk bij komt te liggen. De conditie van de wandelpaden laat bv. zeer te wensen over.

De PVV vraagt hoeveel geld de provincie heeft uitgetrokken voor het renoveren van de Kleine Kom.

Hoeveel geld is daarvoor uit Europese fondsen binnengekomen? Kan dat geld ook worden ingezet voor het repareren van de Grote Kom en de wandelpaden?

De “bedelactie” onder Baarnse inwoners voor het planten van bomen rondom de Grote Kom moet worden stopgezet. Het is niet terecht dat de kosten daarvan voor rekening van de inwoners komen. Al met al kan de PVV zich goed voorstellen dat de inwoners van Baarn aan de bel trekken.

Gedeputeerde Krol begrijpt dat mevrouw Broere van oordeel is dat de renovatie door Staatsbosbeheer van de Grote Kom niet goed is verlopen. Destijds is een restauratieplan voor het Baarnse Bos gemaakt, dat in de vorige statenperiode na intensieve bespreking is goedgekeurd. Dat plan had veel ambitie maar was financieel niet uitvoerbaar. Uiteindelijk werd besloten te starten met een klein onderdeel, nl. de restauratie van de Grote Kom. Hij weet o.a. uit een gesprek met SBB dat daar iets mis is gegaan. Ook is het hem bekend dat dieren, maar ook mensen, zelfstandig niet uit de vijver kunnen komen. Nadrukkelijk stelt hij dat SBB eigenaar is van het bos, dat zich op het grondgebied van de gemeente Baarn bevindt. De totale subsidie voor het Baarnse Bos bedroeg € 500.000. Daarvan komt € 100.000 uit Europese POP-gelden. De provinciale subsidie bedroeg in totaal € 400.000, waarvan € 250.000 uit de AVP en € 150.000 uit de cultuurhistorische hoofdstructuurmiddelen.

Wanneer de inwoners van Baarn de werkzaamheden aan de Grote Kom of de inrichting van de wandelpaden als onvoldoende ervaren, dan is hij het met mevrouw Broere eens dat er eerst gewerkt moet worden aan herstel van de inrichting van het gebied, zodanig, dat het door inwoners wel als veilig en plezierig wordt ervaren. Voor fase 2 van het herstel van het Baarnse Bos is geen geld beschikbaar. SBB tracht met fondswerving middelen in te zamelen. Morgen heeft SBB een overleg met de betrokken omwonenden. SBB en de omwonenden trachten nu met de beschikbare middelen de huidige problemen op te lossen. De provincie Utrecht beziet of de beschikbaar gestelde middelen op de juiste wijze zijn ingezet. Als dat niet het geval, dan zal de provincie Utrecht als subsidiegever de subsidieontvanger daar op aanspreken. Overigens heeft de gedeputeerde Krol de indruk dat SBB zich bewust is van het feit dat een en ander nog niet optimaal is en dat op herstel moet worden ingezet. Hij heeft daar alle vertrouwen in.

Mevrouw Broere memoreert dat er nu opnieuw € 200.000 subsidie door de provincie Utrecht wordt gegeven voor de volgende fase, nl. de Kleine Kom. De bewoners zijn bang dat dit geld, alsmede een subsidie van SBB, op een zelfde desastreuze manier zal worden aangewend. In totaal steekt de provincie dan € 7 ton in het herstel van het Baarnse Bos. De provincie moet voorkomen dat er geld over de balk wordt gesmeten.

Gedeputeerde Krol memoreert dat er afspraken over een herstelplan zijn gemaakt en met instemming van de politiek heeft de provincie Utrecht daar een bepaalde bijdrage aan betaald. Discussie is mogelijk over de vraag of het plan op een goede manier is uitgevoerd. De uitvoering van de waterpartij geeft wat problemen, vooral als mensen en dieren in dat water springen. Met omwonenden wordt naar een oplossing gezocht.

Wat betreft de € 200.000 waar mevrouw Broere op doelt, wijst spreker erop dat over dit bedrag uit het Parelfonds nog discussie gaande is met gedeputeerde Pennarts. G.S. hebben hierover nog geen besluit genomen. Hij begrijpt de zorg van de PVV dat die middelen niet opnieuw onjuist moeten worden ingezet. Hij zegt toe dat de provincie dat zal bewaken, maar een besluit over dat bedrag is nog niet genomen.

Mevrouw Broere overhandigt gedeputeerde Krol foto's van de renovatie van de Grote Kom.

De heer V.d. Lagemaat verwijst naar de *13^e Penning in Kamerik*. Het gaat hier om een middeleeuwse belasting die kasteel Renswoude tracht te innen. Hij vraagt of de provincie ook een dergelijke belastingaanslag heeft ontvangen. Zo ja, dan is zijn vraag of daar juridisch iets tegen te doen valt. Hij vraagt of de provincie op dit terrein voor alle betrokkenen, die een dergelijke belastingaanslag hebben ontvangen, iets kan betekenen.

Gedeputeerde Krol bevestigt dat de provincie Utrecht drie percelen in Kamerik heeft. Formeel zijn deze eigendom van BBL. De ontvangen aanslag bedraagt € 234.000. Met DLG is afgesproken dat G.S. een apart besluit zullen nemen over de vraag of deze belasting al dan niet moet worden betaald. Hij vindt het een goede suggestie van de SGP om als provincie met anderen, die met de 13^e penning te maken hebben, gezamenlijk op te trekken. Zodra G.S. een besluit hebben genomen over de betaling van de 13^e penning, zal hij de commissie RGW daarover informeren.

De heer V.d. Lagemaat vervolgens wijst op de *problematiek van de overzomerende ganzen*. Die aantallen zijn in de afgelopen jaren schrikbarend toegenomen. Hij vraagt of er al inzicht is in de schade die dit jaar door de ganzen is aangericht. Hij doelt met name op de landbouwschade. Wordt de waterkwaliteit in natuurgebieden voldoende gecontroleerd, aangezien deze ganzen veel mest produceren, zo is zijn vraag. Algemeen bekend is dat die mest ook in het oppervlaktewater terecht komt waardoor schadelijke algensoorten goed gedijen. Worden de doelstellingen uit de KRW wel gehaald, met deze grote aantallen oppervlaktewatervermestende ganzen?

Gedeputeerde Krol antwoordt dat de landbouwschade door ganzen in de provincie Utrecht gedurende de eerste helft van dit jaar is geraamd op € 295.000. De getaxeerde schade in het jaar 2011 kwam uit op € 570.000.

Gedeputeerde De Vries licht toe dat de waterkwaliteit door de provincie wordt gemonitord vanuit de doelstellingen van het water. Niet specifiek wordt naar de verschillende bronnen gekeken, die daaraan ten grondslag liggen. De provincie heeft studies in de Lopikerwaard uitgevoerd om na te gaan waar de nutriënten en fosfaten vandaan komen. Heel duidelijk is er een samenhang geconstateerd met peilbeheer, bemesting vanuit de landbouw en de inlaat van water. Dat alles levert de grootste bijdrage aan de meststoffen in het oppervlaktewater. Er kan een theoretisch verband zijn met de mest van ganzen die in het water terecht komt, echter, dat is tot op heden nog niet aangetoond. De provincie Utrecht heeft richting waterbeheerders en beheerders van de arealen wel aangegeven dat er beheerd kan worden, wanneer er een verband aantoonbaar is tussen uitwerpselen van ganzen en verontreiniging van het oppervlaktewater. Tot op heden heeft de provincie dergelijke verzoeken niet ontvangen.

De heer V.d. Lagemaat vindt het belangrijk een en ander nader te gaan onderzoeken. Verontreiniging van grote oppervlakten water kan wel degelijk in mindere mate afkomstig van de landbouw zijn, wanneer duizenden ganzen 's nachts op het water bivakkeren en daar hun uitwerpselen achterlaten.

Gedeputeerde De Vries wijst erop dat het weren van ganzen geen onderdeel is van de KRW-maatregelen. De provincie Utrecht kan daar niet in treden.

6. Termijnagenda

De heer Bekkers memoreert de toezegging dat deze commissie een notitie over ecoducten zou ontvangen. Hij kan die toezegging niet meer terugvinden.

De heer Schoen antwoordt dat deze toezegging in relatie tot de destijds ingediende motie nog steeds op de termijnagenda staat (pag. 3 bovenaan). De notitie zal in februari 2013 in de commissievergadering RGW aan de orde worden gesteld.

De heer Scherer vraagt naar de toegezegde notitie over de Bovenlanden; dat memo heeft hij nog steeds niet ontvangen.

Gedeputeerde Krol antwoordt dat hij eerst het overleg met alle deelnemers uit de Bovenlanden, dat volgende week zal plaatsvinden, wil afwachten. Er is een dispuut gaande tussen de provincie Utrecht, de agrarische natuurvereniging en twee agrarische ondernemers over het natuurbeleid. Voorafgaand aan de volgende commissievergadering zal hij de laatste stand van zaken melden.

7. Agenda Landbouw, de uitwerking van de Landbouwvisie van de provincie Utrecht

De voorzitter memoreert dat het hier gaat om de vertaling van de Landbouwvisie die vorig jaar door P.S. is vastgesteld. De vraag is of de commissie zich in deze uitwerkingsagenda kan vinden.

De heer Tuijnman constateert dat er in deze Agenda met de vier thema's wordt gewerkt. De nadruk wordt gelegd op ondernemerschap en verantwoordelijkheid. Een en ander is duidelijk.

De VVD stelt de volgende vragen:

- Hoe is de afstemming met de gebiedscommissies?
- Op pag. 7 wordt melding gemaakt van een beloning voor landbouwers; deze moet worden afgestemd op bestaande financiële instrumenten. Dienaangaande vraagt hij om een toelichting.
- Op pag. 19 wordt ingegaan op de rol van de provincie Utrecht maar dat blijft vaag. De VVD meent dat partijen een en ander zelf wel kunnen oppakken.
- Op pag. 28 wordt aangegeven dat € 1,5 miljoen alsnog geprogrammeerd moet worden. Hij vraagt wat daarmee wordt bedoeld.

Mevrouw Blom deelt mede dat de PvdA voorliggende Agenda overzichtelijk en duidelijk vindt. De bijdrage en de rol van de provincie wordt nogal vaag omschreven. Het gaat vooral om kennis inbrengen, stimuleren, verbinden en adviseren. Uitzondering daarop vormen de onderwerpen "landbouweffectrapportage" en de "verbetering van de landbouwverkaveling"; opvallend is dat deze wel duidelijk omschreven zijn met de nadruk op het landbouwbelang. Op dat gebied worden er door de provincie Utrecht hele duidelijke keuzes gemaakt. De PvdA zou een andere keuze maken, nl. meer aandacht en een sterkere sturing voor duurzaamheid en landschappelijke kwaliteit. De PvdA wil een duurzame veehouderij die in omvang en inrichting past bij de provincie Utrecht en waar de koe regelmatig in de wei staat. Dat vraagt om minder vaagheid op dat terrein. De PvdA zal daar in de P.S.-vergadering op terugkomen.

Voorts signaleert zij dat hoofdstuk 4, schaalvergroting afgestemd op de kwaliteit van het landschap, weinig informatie bevat. In dit hoofdstuk wordt naar de nieuwe PRS/PRV verwezen maar dat is te gemakkelijk. Zij mist in dit hoofdstuk een tabel, die in de andere hoofdstukken wel wordt gepresenteerd; daaruit komt naar voren wat de provincie wil gaan doen. Dat vraagt ook om een tabel in hoofdstuk 4. Zij verzoekt nog voor de komende P.S.-vergadering een tabel toe te voegen aan hoofdstuk 4.

Voorts mist de PvdA een tekst over dierenwelzijn. Dit komt slechts zijdelings ter sprake bij de Topstallen.

Voorts sluit de PvdA zich aan bij eerdere opmerkingen van andere fracties, nl. dat de effecten van schaalvergroting op bv. dierenwelzijn, omgeving, gezondheid e.d. beter in beeld moeten worden gebracht. Wanneer de provincie op dit terrein niets wil ondernemen, dan is het zaak dat duidelijk op te schrijven zodat men daarover het debat kan aangaan.

Bij de grote stallen is voor de PvdA ook het element "lichthinder" een belangrijk aandachtspunt. Ook daarvoor vraagt zij de aandacht.

De heer Tuijnman memoreert dat er bij de behandeling van de Landbouwvisie veel aandacht uitging naar de megastallen maar toen is het element lichthinder niet genoemd. Nu wordt dat wel naar voren gebracht, maar dat lijkt hem rijkelijk laat.

Mevrouw Blom meent dat fracties ook nu nog aandacht kunnen vragen voor de effecten van megastallen. De PvdA heeft ook bij de behandeling van de Landbouwvisie gesproken over de effecten van megastallen op de omgeving, met name wanneer het om aangrenzende natuurgebieden gaat. De PvdA heeft extra zorg voor gebieden die eerst EHS zouden worden, maar nu niet meer. Nu zijn het groene contourgebieden die in de toekomst hopelijk toch natuur kunnen worden. Het

voorkomen van lichthinder is een belangrijk aandachtspunt, wanneer het gaat om het halen van de natuurdoelen.

De heer De Kruijff memoreert dat het CDA in het kader van de Landbouwvisie heeft opgemerkt dat er wat weinig aandacht voor innovatie was. Voorliggende Agenda heeft dat ruimschoots goed gemaakt. Het CDA is daar erg blij mee. In de Agenda wordt nadruk gelegd op versterken van de duurzaamheid, de aantrekkelijke leefomgeving en het versterken van de relatie platteland en stad. Het CDA kan zich in dat einddeel wel vinden maar de weg daar naartoe is ook van belang, nl. ruimte voor ondernemerschap en eigen verantwoordelijkheid. Daar moet wat het CDA betreft de nadruk op komen te liggen. De landbouw moet in staat worden gesteld economisch gezond te zijn. Onderdeel daarvan is schaalvergroting, afgestemd op de kwaliteit van het landschap. Voorts brengt de heer De Kruijff namens het CDA het volgende naar voren:

- Op pag. 5 wordt de landbouweffectrapportage genoemd. Dat is noodzakelijk bij een functiewijziging van 100 ha. of meer. Gelet op de PRS zijn er weinig bestemmingswijzigingen van 100 ha. of meer te verwachten. Het CDA meent dat de 100 ha. een te hoge lat is; kan dat naar beneden worden bijgesteld?
- Het CDA kan zich geheel vinden in de beschrijving van de Topstallen op pag. 6. Het is heel goed dat daar beleid voor ontwikkeld is.
- Op pag. 10 wordt melding gemaakt van gecertificeerde bedrijven. De vraag is of er nieuwe certificaten komen of wil men aansluiten bij bestaande initiatieven?
- Op pag. 16 wordt ingegaan op de productie van duurzame energie. De aandacht gaat uit naar mestvergistings. Spreker gaat ervan uit dat er in dit kader wordt bedoeld op mestverwerking in totaliteit. Het zou naar het oordeel van het CDA goed zijn om daar ook het gebruik van zonnepanelen bij te betrekken, bij voorkeur in combinatie met het amoveren van asbestdaken. De landbouw heeft een groot potentieel voor zonnepanelen.
- Op pag. 21 wordt gesproken over stadslandbouw. Dat is een mooi initiatief maar toch plaatst het CDA daar vraagtekens bij. De definitie voor stadslandbouw is “multifunctionele landbouw in de nabijheid van de stad”, echter, in de provincie Utrecht is alles in de nabijheid van een stad. De gehele provincie Utrecht zou dan ook in aanmerking moeten komen voor voedselproductie en streekproducten. Resteren onderwerpen als recreatie, ontspanning, educatie, zorg en onderhoud van het groen. Dat zijn zaken die goed in de kernrandzones passen. Toch vindt het CDA dat de stadslandbouw erg veel aandacht krijgt terwijl de effecten daarvan beperkt zijn.

De heer Boerkamp vindt de Agenda Landbouw erg ambtelijk geschreven. Het verbaast hem bv. dat de ene afdeling een andere afdeling gaat adviseren. De doelen die de provincie wil bereiken komen in de notitie niet naar voren. Hij heeft slechts twee SMART doelstellingen kunnen vinden. De provincie gaat wel heel veel adviseren, maar hoe en wat men daarmee wil bereiken blijft onduidelijk. Voorts constateert hij dat er regelmatig over Topstallen wordt gesproken, echter, tot nog toe heeft hij daarover nog geen projectvoorstel gezien. Zijn vraag is wat er nu concreet wordt aangepakt op het gebied van de Topstallen. Uit de tekst krijgt hij de indruk dat bouwblokvergroting of schaalvergroting wordt gestimuleerd. Dat is echter niet de doelstelling van de provincie Utrecht; graag verneemt hij dienaangaande een reactie van de gedeputeerde. De rol van de provincie is meer het wegnemen van belemmeringen en nieuwe grenzen stellen. Voorts mist hij het stimuleren van de samenwerking en het wegnemen van belemmeringen om schaalvergroting te voorkomen, bv. samenwerking van boeren als het gaat om het gezamenlijk gebruik van kostbare machines als een mestvergister.

Wat betreft ruilverkaveling leest hij dat de provincie de kosten van kadaster en notaris betaalt. Hij vraagt of dat een specifiek convenant betreft of betaalt de provincie dit in algemene zin?

D66 vindt het een goede zaak dat de provincie subsidie verleent om tot verlaging van de stikstofemissie te komen maar daardoor ontstaat er wel ruimte voor uitbreiding terwijl de provincie juist met die subsidie de emissie en het plafond zou moeten verlagen. Hij vraagt hoe dat zit. D66 sluit zich aan bij de suggestie van het CDA wat betreft plaatsing van zonnepanelen op stallen. De provincie kan op dat terrein een belangrijke rol spelen. Vragen heeft hij over het aanjagen van mestvergisting en biomassa. Al enkele jaren schrijft de provincie dat dit wordt gestimuleerd maar een project op dat terrein is nog steeds niet van de grond gekomen in de provincie. De vraag is hoe dit wordt aangepakt, zodat het wel tot projecten gaat leiden. D66 mist in deze Agenda het onderwerp “luchtkwaliteit” en “fijnstof”. Voorts verwijst spreker naar het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Aangegeven wordt dat de provincie voorstander is van een brede inzet van POP 3 middelen. D66 vraagt hoe breed en waarom breed. Welke knelpunten zullen de provincie hinderen bij de uitvoering van het eigen beleid?

De heer Scherer memoreert dat de provincie Utrecht in 2011 ca. € 7 of 8 ton subsidie heeft verstrekt voor de aanschaf van zonnepanelen. Op dat gebied wordt er dus wel degelijk wat in de provincie gedaan.

De heer Boerkamp antwoordt dat hij om die reden de zonnepanelen in de Agenda mist.

De heer Scherer vervolgt dat de PVV zich vorig jaar niet met de Landbouwvisie kon verenigen. Toch heeft de PVV een positieve grondhouding ten opzichte van deze uitvoeringsagenda. De goede bedoelingen spatte van deze Agenda af. De provincie versterkt, stimuleert, regisseert, faciliteert en adviseert, zo leest hij. Het schetst een toekomstbeeld voor 2025. De PVV vindt het verheugend dat de provincie de eigen verantwoordelijkheid benadrukt en inzet op het bieden van ruimte aan ondernemerschap. De boer weet wat nodig is voor een gezonde bedrijfsvoering, zo staat in deze Agenda geschreven. Toch is zijn vraag wat een gemiddelde boer van voorliggende Agenda zou vinden. Overzichtelijk zijn de samenvattende omkaderingen in de hoofdstukken. Echter, de vele kruiselingen verband houdende agenda's zijn onduidelijk, zoals ontwikkelingen, commissies e.d. De burgers kunnen daar geen touw aan vastknopen, zo is zijn overtuiging. Alleen de ambtenaren begrijpen dat nog. Er ligt nog een schone taak om dit meer helder te krijgen. De PVV kijkt al met al met een ambivalent gevoel naar dit statenvoorstel. Het document is nog niet in de fractie besproken. Deels wil spreker deze Agenda steunen, maar deels voelt hij daartegen ook weerstand. In de komende twee weken zal zijn fractie over de Agenda Landbouw gaan nadenken.

De heer Bekkers memoreert dat in de Agenda o.a. naar de doelenboom wordt verwezen, maar deze kan hij in het stuk niet vinden. Ook hij heeft slechts twee SMART doelstellingen geteld. Hij vindt het jammer dat deze Agenda geen resultaatgerichte vertaling is van de doelen en ambities uit de Landbouwvisie: wat wil de provincie concreet bereiken in meetbare termen in een aantal jaren, welke acties en resultaten moeten dan worden opgeleverd? Wanneer niet alles kan worden gerealiseerd, dan kan dat leiden tot een bijstelling van de ambitie. Het stelt hem teleur dat deze systematiek niet in deze uitvoeringsagenda wordt toegepast.

Mevrouw Blom wijst erop dat er in deze Agenda alleen voor de verkaveling en de landbouweffectrapportage duidelijke en meetbare doelen en ambities zijn opgenomen. Als het rechtstreeks om het landbouwbelang gaat en het versterken van de landbouwstructuur, dan kan de provincie kennelijk wel concreet zijn. Duurzaamheid en de kwaliteit van het landschap daarentegen blijven erg vaag.

De heer Bekkers vervolgt dat zijn opmerking in algemene zin bedoeld is wat betreft de opbouw van de Agenda Landbouw en niet gericht was op een specifiek onderwerp. Hij pleit ervoor alle overeengekomen doelen van concrete acties en programma's te voorzien.

De doelenboom bevat een verwijzing naar de AVP. Zijn vraag is duidelijk te maken waarom de Agenda Landbouw apart van de AVP wordt gedaan. Zou het niet veel beter zijn voortaan de visie op het landelijk gebied alsmede alle uitvoeringsacties in meetbare termen in één geïntegreerde doelenboom te verwerken? Zo ontstaat er overzicht en een wervend programma van de activiteiten van de provincie Utrecht. Voorts brengt de heer Bekkers het volgende naar voren:

- In de Staat van Utrecht komt naar voren dat er zorgen zijn over de biodiversiteit in de provincie. Tussen landbouw en biodiversiteit bestaat een sterke relatie. Het (gevallen) Kabinet was van mening dat juist het landbouwareaal een belangrijke functie voor de biodiversiteit kon vervullen. Echter, dat komt in de Agenda niet naar voren. De invloed van bestrijdingsmiddelen, monoculturen, schuilplekken en natuurvriendelijke oevers moet naar het oordeel van GroenLinks ook in de Agenda Landbouw terugkomen. Overigens kwam dit punt wel in de Landbouwvisie naar voren.
- Ten aanzien van hoofdstuk 4, schaalvergroting, sluit de heer Bekkers zich aan bij de opmerkingen van de PvdA. Aangegeven wordt dat de schaalvergroting moet worden afgestemd op de kwaliteit van het landschap. Om dat doel te realiseren is meer nodig dan regelgeving in de PRV. Ook de Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit zou op dit terrein kunnen adviseren. De formulering “ter ondersteuning van uitgroei naar 2,5 ha.” doet geen recht aan de gevoeligheid op dit punt in delen van de samenleving. Waarschijnlijk wordt bedoeld dat, als het toch moet gaan gebeuren, het goed moet worden gedaan.
- Wat betreft de stikstofdepositie Natura 2000, staat op pag. 14 dat de provincie op dit terrein gaat adviseren. De heer Bekkers meent dat de provincie wat betreft Natura 2000 ook zou gaan reguleren. Echter, dat staat hier niet.
- Bij het kopje Innovatie wordt niet aangegeven dat innovatie een manier is om de doelen wat betreft stikstofdepositie en Natura 2000 te realiseren. Hij pleit ervoor dit alsnog te noemen.
- Wat betreft Handhaving op pag. 26 wordt een opsomming van wettelijke taken weergegeven en wordt vermeld dat programmering plaatsvindt in het handhavingplan. Vanuit het sectorbelang pleit GroenLinks ervoor te vernemen wat de prioriteiten en de focus van de provincie zijn. In de handhavingcapaciteit kunnen niet alle wettelijke taken even optimaal worden uitgevoerd. Hij zou dat aan deze Agenda willen toevoegen.

Mevrouw Mineur komt terug op de schaalvergroting, afgestemd op de kwaliteit van het landschap. Ook GroenLinks noemde dit zojuist. De SP vraagt of G.S. dit als doel op zich zelf beschouwen. Uit onderzoek van de SP blijkt dat de boeren niet op schaalvergroting zitten te wachten. De SP meent dat schaalvergroting het belang van de boeren niet dient. Een groot bedrijf betekent een molensteen om de nek van de boer, met een zware hypotheek die bijna niet af te lossen is. De SP vraagt dienaangaande naar de visie van G.S.

Mevrouw Mineur zegt de heer Bekkers desgevraagd toe dat deze onderzoeksresultaten, alsmede de gevolgde onderzoeksmethode, onder de commissieleden verspreid zullen worden, zodra dat op papier staat.

Mevrouw Mineur vervolgt dat de volksgezondheid niet in deze Agenda Landbouw is meegenomen omdat de provincie de kennis dienaangaande nog niet in huis zou hebben. De SP vindt dat excuus onvoldoende. Schade aan de volksgezondheid is een belangrijk risico dat aan schaalvergroting kleeft. G.S. hebben volksgezondheid aan megastallen gekoppeld. Wanneer men geen gedegen kennis van zaken op dat vlak heeft, dan moet men niet eens beginnen daarover na te denken aldus de SP. De SP hoopt dat G.S. daar meer gewicht aan willen koppelen en dit gaan uitzoeken.

De SP sluit zich voorts aan bij de opmerkingen over biodiversiteit. De provincie heeft de verantwoordelijkheid om de biodiversiteit waar mogelijk te versterken, juist omdat deze zwaar onder druk staat. De SP vindt dit een zorgelijke situatie. Het is niet juist te veronderstellen dat het vanzelf wel goed zal komen; versterking van de biodiversiteit vraagt om gericht beleid.

De SP vraagt of er contact is geweest met de betrokkenen. Wat vinden zij van de Agenda Landbouw?

De heer De Heer vindt de term “uitvoeringsprogramma Landbouw” wel een heel groot woord voor deze Agenda. Wel is duidelijker geworden waar de provincie Utrecht in de komende jaren zijn landbouwprioriteiten wil leggen. De ChristenUnie kan zich grotendeels in deze Agenda vinden. Met name de duurzaamheids doelen zijn concreter geworden en zijn aan partners en instrumenten gekoppeld. Ook de passages over de stadslandbouw zijn concreter geworden. Tot grote vreugde van de ChristenUnie zijn de eerste stappen gezet richting lectoraat stadslandbouw.

Hij begrijpt wel waarom de stadslandbouw veel aandacht in deze Agenda krijgt. In de PRV wil de provincie nadrukkelijk inzetten op de stadsrandzones. Het ligt voor de hand bij de Landbouwvisie daar van alles op te merken.

De ChristenUnie sluit zich aan bij vragen van de PvdA wat betreft hoofdstuk 4 over het landschap. Dat hoofdstuk is wel erg kort, terwijl de kwaliteitgidsen aanknopingspunten kunnen bieden om daar dieper op in te gaan. Met GroenLinks vindt de ChristenUnie de passages over de biodiversiteit erg kort. Daar moet meer aandacht voor komen. Met de SP vraagt ook de ChristenUnie meer aandacht voor volksgezondheid en dierziekten. Expliciet wordt aangegeven dat de provincie zich niet met dierziekten bezighoudt. Zijn fractie pleit voor een grotere inzet op het vlak van dierziekte en volksgezondheid. Deze kunnen in de komende jaren de grootste (economische) problemen in de landbouwsector gaan opleveren, zo vreest de ChristenUnie. Hoe voorkomt men in de intensieve veehouderij epidemieën van virusziekten en hoe kan de kans op het overspringen van ziekteverwekkers van dier naar mens en omgekeerd zo klein mogelijk worden gemaakt? Voor de publieksgerichte bedrijven in de verbrede landbouw is dat laatste vraagstuk essentieel. Het rijk is de probleemeigenaar maar de Haagse aanpak van de Q koorts boezemt de ChristenUnie niet veel vertrouwen in. Om die reden pleit zijn fractie voor een pioniersrol van provincies ook op dit vlak. De provincie Utrecht is gewend aan een pioniersrol op landbouwgebied. Bij de herijking van het natuurbeleid en bij de stikstofverordening heeft de provincie niet gewacht op de rijksoverheid. In beide gevallen is het een goede zaak geweest dat het Akkoord van Utrecht is gesloten. Ook rond de dierziekten zou het goed zijn “het wiel uit te vinden en het ei van Columbus uit te broeden.” In de Agenda staan veel passages over kennisuitwisseling en innovatie. Er zijn nog geen concrete instrumenten om dierziekten en besmettingen te voorkomen maar de provincie kan wel het onderzoek aanjagen en de kennisnetwerken met RIVM, de Universiteit van Utrecht en de Landbouwuniversiteit Wageningen benutten. Het kennisnetwerk van de Gelderse Vallei kan worden aangeboord om met de geitenhouderijen de Q koortsproblematiek te agenderen. De LAMI aanpak kan worden uitgebreid tot LAGO, nl. Landbouw en gezondheid.

De ChristenUnie pleit ervoor onderzoek en kennisuitwisseling rond volksgezondheid als doel toe te voegen aan voorliggende Agenda, vooral als het gaat om innovatie en kennisuitwisseling. Voorts hoopt de heer De Heer dat de provinciale lobby in Den Haag voor de verbreiding van het POP 3 programma heel snel succes heeft.

De heer V.d. Lagemaat geeft aan dat voorliggende Agenda Landbouw naar het oordeel van de SGP een goede uitwerking is van de Landbouwvisie van de provincie Utrecht, met in achtneming van de “mitsen en maren” die de SGP destijds in dit kader naar voren heeft gebracht. Het is een goede zaak dat deze Agenda de nodige ruimte biedt aan ondernemerschap en eigen verantwoordelijkheid. Wel dient men zich te realiseren dat de stikstofverordening een eerder genomen besluit betreft die iedere uitbreiding en schaalvergroting aan banden legt, tenzij het buurbedrijf stopt. Een veehouder kan alleen maar uitbreiden wanneer een ander stopt, gelet op de stikstofverordening.

Wat Topstallen zijn, zal uit een nadere uitwerking moeten blijken. Waarschijnlijk zullen deze stallen aan de maatlat Duurzame Veehouderij moeten voldoen. Hij gaat er van uit dat zij het certificaat

duurzame veehouderij zullen krijgen. Hij kan zich niet voorstellen dat de veehouder een speciaal certificaat moet gaan halen dat bv. iedere 5 jaar moet worden verlengd. De SGP brengt de sanering van asbestdaken in de veehouderij onder de aandacht. Het zou een goede zaak zijn wanneer Utrecht dienaangaande een buurprovincie zou volgen en subsidie geeft op zonnepanelen, in combinatie met de verwijdering van asbest. Zijn fractie zou dat toejuichen. De stadlandbouw komt in de Agenda Landbouw erg breed aan bod terwijl dat slechts van beperkte invloed zal zijn.

Mevrouw Hoek verwijst naar pag. 1 waar staat dat een boer weet wat nodig is voor een gezonde bedrijfsvoering. Spreekster heeft in een gemeenteraad ervaren dat boeren bij de vaststelling van bestemmingsplannen buitengebieden erg veel ruimte innemen en soms grenzen overschrijden. Zij is van mening dat voorliggende Agenda de boeren op voorhand wel erg veel ruimte biedt. De heer V.d. Lagemaat vraagt mevrouw Hoek haar opmerking over de boeren nader te onderbouwen.

Mevrouw Hoek verwijst naar notulen van raadsvergaderingen uit haar gebied. Daaruit blijkt dat boeren regels hebben overtreden, bv. te grote schuren, teveel dieren in te kleine oppervlakte. De heer V.d. Lagemaat constateert dat de handhaving in de betreffende gemeente kennelijk sterk te wensen overliet. Mevrouw Hoek meent dat dit in meerdere gemeenten het geval is. Ook 50PLUS vindt het belangrijk dat er in de nota voldoende aandacht wordt besteed aan de volksgezondheid. Daarover is veel kennis en informatie voorhanden. Veel dierziekten zijn overdraagbaar naar mensen en wie weet wat er nog in de toekomst op dat vlak te wachten valt. Zij vraagt hier meer aandacht voor in de nota.

50PLUS vindt het “briljant” om megastallen nu als Topstallen te presenteren. In de praktijk zal er volgens haar weinig verschil tussen beiden zijn. Onlangs heeft zij in een werkvergadering vier voorbeelden van Topstallen gezien. Over enkele modellen was zij wel enthousiast. Zij vreest dat wanneer de Topstallen mogen uitbreiden naar 2,5 ha., dit een andere impact zal hebben dan hier wordt geschetst. Dat is haar grote zorg. Onlangs zijn er duizenden varkens verbrand en moesten er duizenden kippen worden gekoeld. De vraag is de provincie Utrecht dergelijke schaalvergroting wel wenselijk vindt.

Evenals de PvdA wil 50PLUS aandacht vragen voor de negatieve effecten van lichtvervuiling.

De heer V.d. Steeg zal in zijn bijdrage niet ingaan op Topstallen, megastallen, plofstallen of gigastallen. De PvdD wil eveneens opmerkingen maken over de volksgezondheid, nl. voorkomen is beter dan genezen. Terzake verwijst hij naar het GGD-advies, zoals de PvdD bij de behandeling van de Landbouwvisie ook heeft gedaan. De door de PvdD ingediende motie werd later ingetrokken op basis van een toezegging van gedeputeerde Krol. Mogelijk wordt die motie later weer actueel. Wat betreft de volksgezondheid sluit de PvdD zich aan bij de opmerkingen van de SP, de ChristenUnie en 50PLUS. De verschillende opvattingen van fracties bij de behandeling van de Landbouwvisie komen terug bij de Agenda Landbouw. De verschillen in opvatting zijn z.i. “mega” te noemen.

Gedeputeerde Krol zal een aantal opmerkingen en vragen van fracties, voor zover mogelijk, gezamenlijk beantwoorden. Geconstateerd moet worden dat de vastgestelde Landbouwvisie vele politieke verschillen bevatte. Een deel van die politieke verschillen is vanavond in de discussie teruggekomen. De Landbouwvisie is verder geconcretiseerd in de Agenda Landbouw. Daarmee wordt inzichtelijk gemaakt wat er op het totale erf van de provinciale overheid ten aanzien van landbouw gebeurt. De Agenda Landbouw geeft ook aan welke ambities op het ruimtelijk terrein, bv. via de PRS of via het RAP, zullen worden aangepakt. Spreker geeft aan dat hij vanavond niet opnieuw zal ingaan op de opmerkingen van fracties, die destijds ook bij de behandeling van de Landbouwvisie aan de orde zijn gekomen. Hij wil zich in zijn beantwoording primair richten op de

wijze waarop de Landbouwvisie in de Agenda Landbouw is vertaald en op de opmerkingen daarover van fracties.

Naar aanleiding van opmerkingen van de heer Bekkers, beaamt gedeputeerde Krol dat de provincie al veel langer bezig is met de AVP en de gebiedscommissies. De grote uitvoeringspoot wat betreft landbouw bevindt zich in de gebiedscommissies, nl. Utrecht-West en Utrecht-Oost. G.S. willen ook op de langere termijn het integrale landbouwbeleid blijven uitvoeren via de systematiek van de gebiedscommissies. Wat hem betreft zouden beleidsinhoud en beleidsuitvoering in de toekomst bij elkaar in de AVP moeten worden ondergebracht.

Veel geld dat betrekking heeft op het landelijk gebied beleid zit in de AVP, maar niet alles. Er zijn inderdaad nog te programmeren gelden die nog niet in de AVP zijn ondergebracht.

Opmerkingen zijn er gemaakt over de omvang van de stallen. Het is niet de bedoeling van G.S. om met een andere term iets te doen wat P.S. maatschappelijk controversieel zouden vinden. Een grotere omvang van agrarische bouwblokken is voor de provincie Utrecht uitsluitend aanvaardbaar in kwalitatieve zin. Naast groei moet er dan sprake zijn van kwaliteitsverbetering wat betreft landschap, dierenwelzijn, inpassing en volksgezondheid. Topstallen houdt in dat stallen nog beter moeten zijn op het gebied van dierenwelzijn, duurzaamheid, emissie en inpassing in het landschap dan wettelijk in Nederland noodzakelijk wordt geacht. Het is geen verdeckte term om “groot, groter, grootst” na te streven. Topstallen hangen samen met innovatie en voorop lopen in ontwikkelingen. Als die passage uit de Agenda Landbouw onduidelijkheden oproept, dan moet dat worden gewijzigd. De ChristenUnie pleitte ervoor dat de provincie Utrecht voorop loopt en pioniert met het project Topstallen. Dat gebeurt nu al, maar dan via het RAP. Met behulp van een aparte projectleider wordt ingezet op innovatie van stallen in Utrecht met het oog op dierenwelzijn, inpassing, emissie en volksgezondheid. Dat waren voor P.S. belangrijke voorwaarden om met schaalvergroting van stallen in te stemmen. Een en ander wordt nader in de PRS uitgewerkt. Wanneer de PRS in P.S. wordt behandeld, zal daarover de politieke discussie worden gevoerd.

Mevrouw Blom vraagt nogmaals om een verduidelijkende tabel op te nemen bij hoofdstuk 4. Gedeputeerde Krol kan zich daar wel in vinden. Hij heeft er geen moeite mee dat tabellen uit de Agenda Landbouw ook in de PRS zouden worden opgenomen. Nadrukkelijk stelt hij wel dat voorkomen moet worden dat teksten of tabellen uit de Agenda Landbouw en de PRS toch enigszins van elkaar zouden gaan afwijken. De intentie van G.S. is om een volstrekt eenduidige lijn in te zetten ten aanzien van de omvang van agrarische bouwpercelen. Alleen één op één teksten uit de PRS en de Agenda Landbouw zijn wat hem betreft acceptabel om verwarring te voorkomen.

De heer Bekkers memoreert dat er bij hoofdstuk 4 geen acties van de provincie worden vermeld. In dit verband kan het meer dan alleen om de regelgeving gaan. Dat zou in dit hoofdstuk kunnen worden opgenomen, plus een tabel met acties. Procesmatig zou in hoofdstuk 4 naar de regelgeving in PRS/PRV kunnen worden verwezen.

Gedeputeerde Krol heeft daar geen bezwaar tegen. Aangegeven kan worden in de Agenda Landbouw dat het ruimtelijk beleid langs dezelfde lijn goed geregeld is in PRS/PRV. De andere initiatieven die met ruimtelijke kwaliteit te maken hebben, kunnen ook vermeld worden. Hij zal nagaan of hoofdstuk 4 in voornoemde zin nog voor de komende P.S.-vergadering kan worden aangepast.

Wat betreft duurzaamheid geeft gedeputeerde Krol aan dat het initiatief om subsidie te verstrekken op zonnepanelen voor stallen, mits er asbest wordt verwijderd, ook in andere provincies speelt. Wellicht biedt de rijksoverheid hiervoor nog wat geld beschikbaar. Hij kan zich vinden in de voorstellen dienaangaande van het CDA en de SGP. Juist het combineren van twee doelstellingen, nl. duurzame energieopwekking en asbestverwijdering, is een goede zaak. De opmerking van de

PVV is juist; destijds zijn er de nodige zonnepanelen door de provincie Utrecht gesubsidieerd, ook voor agrarische bedrijven.

Vragen zijn er gesteld over certificering. Het initiatief tot certificering voor stallen is afkomstig uit de sector zelf, met name in de Gelderse Vallei is men daarmee bezig. Hij vindt dat een goed initiatief.

D66 had vragen over de meetbaarheid van voorliggende Agenda en de beperkte SMARTE formulering van doelstellingen. De Agenda Landbouw is voor drie jaar bedoeld. Na die periode zal worden geëvalueerd welke prestaties er door de provincie Utrecht zijn geleverd, los van de vraag in welk spoor zich dat heeft afgespeeld. Hij is daar een groot voorstander van.

De heer Boerkamp vindt het belangrijk dat concreet vooraf wordt bepaald op welke projecten en doelstellingen de provincie wil gaan inzetten.

Gedeputeerde Krol licht toe dat een deel van het werk op landbouwgebied op andermans erf ligt. Dat betekent dat niet alle projecten qua omvang concreet vooraf kunnen benoemd. Wel begrijpt hij het verzoek van D66 dat aan het einde van de rit moet kunnen worden beoordeeld wat er op landbouwgebied is gepresteerd. Hij wijst erop dat voorliggend document een Agenda is, die activiteiten die op de rol staan samenvoegt. Als het goed is, staan er weinig nieuwe onderwerpen in omdat deze al in de Landbouwvisie zijn genoemd. In de Agenda wordt het speelveld benoemd, deels AVP, deels PRS, deels RAP en deels zelfstandig provinciaal landbouwbeleid.

Spreeker heeft er geen probleem mee om de activiteiten over de hele breedte van het speelveld na drie jaar te evalueren.

De heer Boerkamp constateert dat de Landbouwvisie weinig concreet was, echter, de uitvoeringsagenda is eveneens nog te weinig concreet.

Gedeputeerde Krol legt uit dat van Visie naar Agenda naar Project drie stappen zijn. Uiteraard kunnen er voor vele beleidsterreinen concrete projecten met doelstellingen worden benoemd, echter, deze horen niet in deze Agenda thuis. De vraag van D66 heeft vooral betrekking op de projecten.

De heer Bekkers is van mening dat de provinciale politiek wil sturen op de maatschappelijke effecten en doelen. Soms zijn die meetbaar te maken, soms wat minder. Vooraf moet er worden geprogrammeerd op projectniveau en moeten de resultaten worden gedefinieerd. Primair moet de provincie willen sturen op de doelen.

Mevrouw Blom brengt nogmaals naar voren dat de verschillende onderwerpen uit de Agenda Natuur erg verschillend worden benaderd. De doelen en resultaten van de landbouwverkeveling en de landbouweffectrapportage zijn veel duidelijker geformuleerd dan de andere onderwerpen.

De voorzitter vraagt gedeputeerde Krol te reageren op de punten “controleerbaarheid voor P.S.” en de “consistentie van de Agenda Landbouw”. De overige punten zullen wel tijdens de discussie in de P.S.-vergadering aan de orde komen, zo is zijn verwachting.

Gedeputeerde Krol is van mening dat vooral G.S. zich bezig moeten houden met de concretere invulling van projecten. Uiteraard is de controle van de uiteindelijke resultaten een taak van P.S. Hij is het wel eens met de PvdA dat er al hele concrete stappen zijn gezet wat betreft het algemene beleid van de provincie Utrecht, de PRS en de kwaliteitsgidsen. In de Agenda wordt daar ook concreet naar verwezen. Op dat punt is het document wel degelijk concreet. Tegelijkertijd pioniert de provincie op een aantal andere terreinen, bv. op het gebied van de volksgezondheid, een terrein waarvoor de provincie niet primair verantwoordelijk is. Op dat gebied is de provincie ook minder concreet. Hij vindt dat ook logisch en zou dat niet als een inconsistentie willen aanmerken.

Mevrouw Mineur verzoekt G.S. ook te sturen op dierenwelzijn en biodiversiteit.

Mevrouw Blom verwijst naar de ruilverkaveling, waar de doelstellingen zeer concreet zijn omschreven. De verwijzing in de Agenda Landbouw naar de kwaliteitsgidsen is veel minder concreet. Op die inconsistentie wil zij wijzen.

Gedeputeerde Krol antwoordt dat het provinciale beleid voor de verschillende onderdelen ook verschillend is. Voor een deel gaat het om groot beleid, bv. in de PRS en in het RAP, en voor een ander deel is het klein beleid, bv. projecten of programma's, waar tot zeer gedetailleerd niveau een verkaveling wordt beschreven. In dat laatste geval komen de kosten van kadaster en notaris voor rekening van de provincie Utrecht, omdat daarmee provinciale doelen gediend zijn. Het provinciale beleid bestrijkt een breed speelveld van groot, abstract, ver weg beleid tot intensief werk op de kavel van het boerenbedrijf. Beide zijn een belangrijk onderdeel van het provinciale landbouwbeleid maar wel heel verschillend.

Voorts laat spreker weten dat de biodiversiteit een aandacht- en zorgpunt in heel Nederland is, dus ook in de provincie Utrecht. De landbouw en de schaalvergroting in de landbouw spelen daar zeker een rol bij. Agrarische ondernemers zijn in zijn ogen topondernemers wanneer zij de biodiversiteit op hun erf weten te verbeteren. Nadrukkelijk stelt spreker dat het in de landbouwsector wat betreft diversiteit zeker niet alleen maar kommer en kwel is. Hij weet dat er agrarische ondernemers zijn die "fantastische dingen doen" binnen hun speelveld. Het is verheugend dat agrariërs ook investeren in het onderhoud van ons landschap en tegelijkertijd in staat zijn andere maatschappelijke doelen op een goede manier vorm te geven.

T.z.t. zal er in P.S. een discussie worden gevoerd over natuur 2.0, het nieuwe beheer van de natuur in de provincie Utrecht. Nagegaan zal worden of er in het kader van de subsidieregeling SNL financiële mogelijkheden zijn voor agrarische ondernemers wanneer zij maatschappelijke diensten leveren. Die discussie zal in het kader van het natuurbeleid 2.0 worden gevoerd.

Voorts legt de gedeputeerde uit dat het instrument stikstofbank inhoudt dat er een afname van stikstof in de provincie Utrecht moet worden gerealiseerd. Dat is ook meetbaar. De PAS zal tot een verdere afname van stikstof leiden. Dat is ook noodzakelijk voor de natuurdoelen, gezien de problemen die met stikstof gepaard gaan. Water, waterkwaliteit en waterpeil zijn eveneens voor de natuur van groot belang.

De heer Boerkamp vraagt of de stikstofverlaging volledig in de stikstofbank gaat en daarmee verdwijnt of blijft het bij de boer en kan het uitbreiden?

De heer De Heer heeft behoefte aan een korte reactie van G.S. waar het gaat om meer kennisuitwisseling, innovatie e.d. over dierziekten en volksgezondheid.

Gedeputeerde Krol legt uit dat een agrarische ondernemer, die zo veel innovatie in zijn bedrijf stopt dat hij door kan groeien zonder toename van de stikstofdepositie, die innovatieruimte voor groei kan benutten.

De volksgezondheidsproblematiek in relatie tot dierziekten is primair een verantwoordelijkheid van de rijksoverheid. Wel is hij het met de ChristenUnie eens dat, wanneer er meer kennis en ervaring is opgedaan op het gebied van volksgezondheid en dierziekten en de relatie daartussen, de consequenties daarvan voor het ruimtelijk beleid (stallen, omvang van stallen, aantal dieren) duidelijk in beeld moeten worden gebracht. Dat betekent wel dat volksgezondheid een belangrijk criterium voor het ruimtelijk beleid kan worden. De provincie Utrecht zou daar wel in voorop moeten lopen als het gaat om kennisdelen en het voeren van gesprekken met het rijk. Het effect daarvan zal voor een deel landelijke regelgeving kunnen zijn en zal voor een deel moeten landen in het provinciale ruimtelijke beleid.

De voorzitter rondt de bespreking van dit onderwerp af. Gedeputeerde Krol zal nagaan op welke onderdelen de Agenda Landbouw zal worden aangepast, voorafgaand aan de P.S.-vergadering.

8. Presentatie herijking Bodem, Water en Milieubeleid

Aan de hand van sheets gaat de heer M. Linskens uitvoerig in op de herijking Bodem, Water en Milieubeleid. De desbetreffende kadernota zal in een volgende commissievergadering aan de orde worden gesteld. Afgesproken wordt dat de commissieleden de presentatie van de heer Linskens in afschrift zullen ontvangen.

De voorzitter geeft de commissieleden gelegenheid vragen te stellen.

De heer Duquesnoy stelt de volgende vragen:

- De heer Linskens gaf in het begin van zijn presentatie aan dat met een aantal gemeenten is gesproken. Zijn vraag is met welke gemeenten gesproken is en waarom niet met alle gemeenten uit de provincie Utrecht.
- Spreker heeft begrepen dat een bedrag van € 1,9 miljoen niet meer over verschillende potjes wordt verdeeld. Later kwam naar voren dat het bedrag toch over twee losse potjes is verdeeld. Hij vraagt of dat al vast staat of dat er nog een verschuiving mogelijk is.

Mevrouw Blom laat weten dat het de PvdA verheugt dat de luchtkwaliteit, met name fijnstof, en de leefbaarheid in de prioriteiten zijn meegenomen, temeer daar gedeputeerde De Vries daarover in eerste instantie terughoudend reageerde. Zij vraagt of er vanuit het budget voor Mobiliteit ook wordt ingezet op geluidsbeperkende maatregelen bij nieuwe wegen.

De heer Kilic constateert dat er naast de wettelijke taken van de provincie ook een ontwikkelopgave wordt gepresenteerd. Hij vraagt welk budget er voor de ontwikkelopgave beschikbaar is. Voorts vindt hij het belangrijk dat er een koppeling tot stand komt tussen beleid en projecten. In die zin moet er een brug komen tussen plannen en uitvoering.

De heer Hoefnagels vindt het duidelijk waar de provincie op wil gaan inzetten. Toch hoort hij graag wat de provincie op het gebied van Bodem, Water en Milieubeleid niet (meer) gaat doen. Ook vraagt hij of de asbestsanering een wettelijke taak van de provincie Utrecht wordt. Zo ja, kan dat worden meegenomen in het pakket leefkwaliteit?

Gedeputeerde De Vries komt terug op de vraag van de PvdA over de ontwikkelopgave. Het gaat hier om een gezamenlijke opgave van alle betrokken gedeputeerden die met een ontwikkelopgave te maken hebben. Wanneer er bv. wordt gesproken over een nieuwe weg, dan kunnen de gedeputeerden Van Lunteren, Krol en hij zelf in overleg gaan om te komen tot een goede afweging over vragen als: hoe moet de weg er uit zien, waar moet de weg komen te liggen en op welke manier moet de weg worden ingevuld. Dat wordt met de ontwikkelopgave bedoeld. De bijdragen voor realisering van de weg kunnen derhalve uit de verschillende budgetten en geledingen afkomstig zijn. Er is geen aparte pot Ontwikkelopgave.

De heer Kilic vraagt hoe de verschillende gedeputeerden en de verschillende geledingen dat concreet met elkaar gaan regelen; wordt dat in een beleidsdocument vastgelegd waar men aan gehouden wordt?

Gedeputeerde De Vries memoreert dat de provincie Utrecht een collegiaal bestuur heeft. De gedeputeerden spreken elkaar regelmatig, ook als het om een ontwikkelopgave gaat. De provincie heeft de opdracht vraagstukken veel integraler te benaderen. Wanneer de provincie het verzoek krijgt aan een ontwikkeling mee te werken, dan zal er een provinciaal team vanuit de verschillende disciplines worden samengesteld om uiteindelijk tot een goed plan te kunnen komen. Spreker

illustreert dit met een voorbeeld hoe de provincie Utrecht de gemeente Lopik heeft ondersteund bij de herontwikkeling van een gebied.

De heer Linskens licht toe dat er over de startnotitie met de gemeenten Amersfoort, Nieuwegein en Oudewater oriënterende gesprekken zijn gevoerd, dus met een grote, een middelgrote en een kleinere gemeente. O.a. werd nagegaan hoe gemeenten zouden willen participeren in het proces ten aanzien van de ontwikkeling van nieuw beleid. Voor deze drie gemeenten is ook gekozen omdat de provincie daar ambtenaren kennen die strategisch konden meedenken.

Het is juist dat het bedrag van € 1,9 miljoen uit twee verschillende potten afkomstig is.

Het bedrag van € 1,2 miljoen bestaat uit vele kleine bedragen die voor onderzoek en het inwinnen van advies gereserveerd waren. Het bedrag van € 0,7 miljoen kon worden vrijgespeeld in het budget vergunningverlening en handhaving.

Een budget van € ,9 miljoen lijkt fors, maar voor de aanpak van grote problemen als waterveiligheid of luchtkwaliteit is het een betrekkelijk gering bedrag. Hij kan nu nog niet aangeven waar het geld aan zal worden uitgegeven. De provincie staat de komende maanden voor de opgave om een richting aan te geven waar en hoe het geld zal worden besteed. In gesprekken met RWS en gemeenten zal worden nagegaan waar behoefte bestaat aan substantiële ondersteuning vanuit de provincie.

Vervolgens zal er voor de inzet van de provincie geld worden gereserveerd.

Hij begrijpt dat er waardering is voor het feit dat de luchtkwaliteit en de fijnstofproblematiek wordt meegenomen. De provincie zal zeker op dat terrein gaan acteren maar het gaat wel om een groot vraagstuk. De provincie heeft slechts beperkte mogelijkheden tot verbetering van de kwaliteit. Toch gaat de provincie dit oppakken aangezien het niet te rijmen is dat er gebieden zijn die niet aan de Europese regelgeving voldoen.

Voorts onderstreept de heer Linskens de woorden van gedeputeerde De Vries dat wat betreft de ontwikkelopgave, de budgetten zullen worden ingezet voor kwalitatief hoogwaardige ontwikkelingen. Wegen zullen bv. vanuit de gebiedsgerichte gedachte worden benaderd en niet vanuit een mobiliteitsgedachte.

Het budget van € 1,8 miljoen zal worden ingezet voor projecten waarbij de provincie het verschil kan maken. Het geld zal niet versnipperd worden maar robuust worden ingezet. Dat betekent dan wel dat er duidelijke keuzes in projecten moeten worden gemaakt. Gevraagd werd voorts welke activiteiten de provincie niet (meer) doet. Daar is in de startnotitie op ingegaan. De provincie gaat zich concentreren op de bodem- water- en milieuopgave. Duurzaamheid wordt in alle beleidsvelden serieus opgepakt en niet meer alleen in het domein van bodem, water en milieu. Ook subsidieprojecten als bv. het RAA M project (Regionale Activiteiten Agenda Milieu) gaan niet door. De contacten daarover met gemeenten blijven wel bestaan. Ook gaat de provincie niet door met een duurzaam bouwen consulent. Alle beleidsmedewerkers krijgen de vraag voorgelegd op welke manier hun activiteiten bijdragen aan het realiseren van de strategische agenda en de prioriteiten bodem, water en milieubeleid.

Gedeputeerde De Vries licht voorts toe dat hij in de commissievergadering MME terug zal komen op de vragen over asbest. Op nationaal niveau zijn er enkele bewegingen gaande maar hij wil daar nu nog niet op vooruit lopen. Zodra daarover meer duidelijkheid bestaat, zal hij de commissie daarover informeren.

De voorzitter dankt de heer Linskens voor zijn presentatie.

9. Proactieve aanwijziging ex artikel 4.2 van de Wet Ruimtelijke Ordening

Ter kennisname

10. Definitief ontwerp Herinrichtingsplan Bethunepolder

Ter kennisname.

11. Overeenkomst parkeren Ouwehands Dierenpark

Ter kennisname.

12. Intentieverklaring 2012-2020 A12 Centraal

Ter kennisname.

13. Openbaarmaking Intentieovereenkomst P&R voor4zieningen station Driebergen-Zeist

Ter kennisname.

14. Sluiting

De voorzitter sluit het openbare deel van deze vergadering.